

PŘEHLED VÝZKUMŮ

51

Brno 2010

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis *Peer-reviewed journal*

Ročník 51
Volume 51

Číslo 1–2
Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová,
Rudolf Procházka, Jiří Juchelka, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Bronzové artefakty nalezené v depotech na hradišti „Tabulová hora“
u Klentnice. Srov. studii A. Navrátila. Foto J. Špaček.
*A foto of bronze artifacts found in hoards in the hill fort „Tabulová
hora“ near Klentnice. See the study of A. Navrátil. Photo by J. Špaček.*

Adresa redakce
Adress

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz

Webové stránky s pokyny pro autory: <http://www.iabrno.cz/pv>

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vydáno v Brně roku 2010

Copyright ©2010 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

DIVÁKY (OKR. BŘECLAV)

„Borovinka“. Počátek mladého paleolitu. Sídliště? Povrchový průzkum.

Okolí obce Diváky v průběhu posledních několika desetiletí systematicky sleduje místní občan Jaroslav Němeček. Jeho terénní prospekce přispěly k ověření a objevu řady lokalit, nejen z období paleolitu.

Nálezy v trati Borovinka byly podle popisu nálezcce rozptýleny na vrcholu návrší (souřadnice: 48°59'4.81"N, 16°47'0.264"E; WGS-84) nad jihozápadním okrajem obce Diváky. Ležely v rozmezí nadmořských výšek 285–290 m na poměrně velké ploše o rozměrech 500 × 100 m. Poloha Staré hory, ze které pocházejí dříve publikované nálezy (Oliva 1984; Svoboda, Havlíček 1987), je situována přibližně 850 m severozápadně, oddělena údolím Diváckého potoka. Kolekce paleolitických artefaktů z trati „Borovinka“ dosud čítá pouze 10 kusů. Surovinové spektrum je tvořeno převážně moravskými rohovci – rohovcem typu Krumlovský les (4ks), rohovcem typu Stránská skála (2 ks) a křídovým spongiovým rohovcem (2 ks). Pouze jedním artefaktem je zastoupen eratický silicit a jeden kus nebyl určen z důvodu přepálení. Technologické spektrum sestává z jádra, pěti úštěpů, levalloiské čepele/hrotu s místní retuší a pečlivě fasetovanou patkou (obr. 13:1); z důvodu odlomené distální části nelze spolehlivě rozhodnout, zdali se jednalo o hrot nebo o čepel (materiál rohovec typu Stránská skála). K souboru patří i tři nástroje – škrabadla. První škrabadlo je vysoké vyčnělé na zlomku čepele (obr. 13:2), druhé škrabadlo je vysoké vyčnělé na úštěpu (obr. 13:3) a zbývající škrabadlo je vysoké na úštěpu (obr. 13:4).

Otázkou zůstává homogenita kolekce. V drobném souboru z lokality se mísí prvky charakteristické pro aurignacien (strmě retušovaná a vyčnělá škrabadla) a pro bohuncien (levalloiský artefakt).

Filip Havlíček, Petr Škrdla

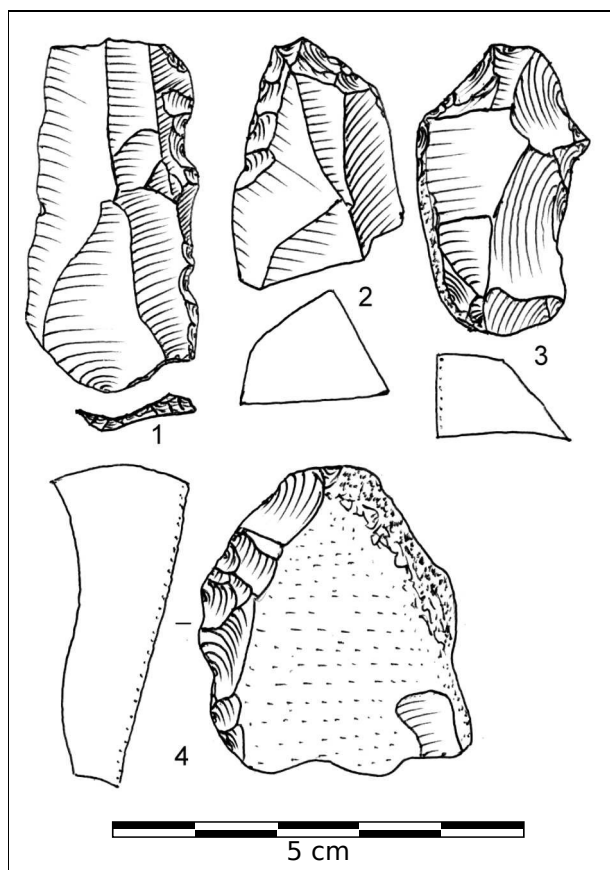
Literatura

Oliva, M. 1984: Aurignacká stanice u Divák (okr. Břeclav). Příspěvek k problematice stability osídlení v paleolitu. *Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity E* 29, 7–26.

Svoboda, J., Havlíček, P. 1987: Paleolitické nálezy a stratigrafická pozorování v Divákách. *Přehled výzkumů* 1985, 15.

Resumé

A small collection of Paleolithic artifacts was collected by Jaroslav Němeček in Diváky-Borovinka. A Levallois artifact (point or blade with a broken tip and with a precisely faceted striking platform) made from Stránská skála-type chert is a significant find. Several endscrapers were also found (Fig. 13:2–4).

Obr. 13. Diváky. Vybrané artefakty.
Fig. 13. Diváky. Selected artifacts.

DOLNÍ VĚSTONICE (OKR. BŘECLAV)

Lokalita II – cihelna. Gravettien. Kvartérně-geologický výzkum.

V červenci 2009 byl klasický geologický profil svrchního pleistocénu ve věstonické cihelně podroben novému komplexnímu výzkumu v rámci programu ACTES (Abrupt climatic changes in terrestrial European eolian records). Výzkum prováděl D. D. Rousseau, C. Hatté, C. Gauthier, F. Lagroix, P. Antoine, O. Moine a L. Lisá. Profil byl začištěn v místě průřezové sondy B. Klímy ve východní stěně z let 1959–60 a byly odtud odebrány vzorky pro granulometrii, půdní mikromorfologii, paleomagnetismus, datování AMS a OSL a malakozoologii (obr. 14). Ve výškové úrovni gravettského horizontu (hloubka 6 m od povrchu), tedy v nadloží půdních horizontů MIS 3 a v podloží výrazných rzivých horizontů na bázi poslední spraše (MIS 2), bylo nalezeno mamutí žebro v kontextu fragmentů zuhelnatělého dřeva (obr. 15). Očekáváme nové datum AMS z uhlíků z této polohy (která je pro chronologii jihomoravského gravettienu klíčová, srov. Klíma a kol. 1962). Současně projednáváme alternativy, jak nově začištěný profil v terénu zakonzervovat a uchovat.

Jiří Svoboda